

dr. Szabó István
2016. május 15.

Lekció: Apostolok cselekedetei 2. rész 1 – 21. rész

Imádkozzunk: Mennyei Atyánk, a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, magasztalunk és dicsőítünk Téged szívünk kimondhatatlan fohászkodásaival, egész lelkünkkel, testünkkel, egész valónkkal ezen a csodálatos napon, amikor híven beteljesítetted ígéretedet, megadtad szent ajándékokat. Lelked kitöltetett és az üdvösségnek üzenete elhatolt az egész világra. Magasztaljuk Mennyei Atyánk a Te háromszor szent nevedet, az egykori pünkösödért és a maiért is, azért, hogy minden napon szüntelenül e világ végezetéig adod bőséggel, készséggel, szabadon és szeretetteddel Szentlelkednek minden ajándékát. Kérünk és hívünk, Mennyei Atyánk, légy itt közöttünk, áldd meg istentiszteletünket, tedd teljessé magasztalásunkat, dicsőítésünket azzal is, hogy most újra elkötelezzük magunkat a szent életre, Jézus Krisztus követésére, az igaz hitre, Neked való engedelmességre, és háromszor szent Neved dicsőítésére. Őérette, megváltónkért, Krisztusunkért kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

Textus: “Emlékeztetek téged, hogy gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát, amely benned van az én kezeimnek rád tétele által. Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten; hanem erőnek és szeretetnek és józanságnak lelkét.” (Pál apostol Timótheushoz írt második levele 1. rész 6–10. versek)

Szeretett Gyülekezet, Kedves Testvérek!

Pünkösöd napja nagy, dicsőséges és gyönyörű nap még akkor is, ha most odakint zúgó szélnek zendülése van, és itt bent a templomban vannak kettős tüzes nyelvek: az Úr asztalára 17 piros tulipánt tettünk, tizenheten fognak ma gyülekezetünkben konfirmációi fogadalmat tenni. Már erre is készülve, a megelőző két vasárnapon is ezt az Igét olvastuk: nem a félelemnek, hanem az erőnek, a szeretetnek és a józanságnak Lelkét adta minékünk Isten. Harmadszor olvassuk tehát most, de az a mély meggyőződés, hogy minden nap, sőt életünk minden óráján olvasnunk kellene, szívünkbe kellene írni, fel kellene idézni és másnak is mondanunk kellene az apostol csodálatos buzdítását. Az elmúlt vasárnapokon sokat teológizáltunk és filozofáltunk arról, hogy mi itt az erő, mi itt a józanság, mi itt a szeretet. Sok mély titkot próbáltunk megérteni az Ige magyarázata és olvasása során. És újra meg újra ott csengett a fülünkbe az apostol buzdítása, ahogy a mondatát kezdi: nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten, hanem erőnek, szeretetnek és józanságnak Lelkét. Igen, kedves testvérek, félelmes korban élünk. Mert bár minden kor félelmes, mégis ha hozzá kezdenénk a mi korunk emberének a félelmét összegyűjtögetni – mi lesz holnap, mi lesz a megszerzett anyagi javakkal, mi lesz a kultúránkkal, a civilizációnkkal, a környezetünkkel, a saját életünkkel, merre felé tart a betegségünk, halálba visz-e vagy lesz-e gyógyulás, mi lesz a gyermekeinkkel, az unokáinkkal? – és ha minden ilyen felvetés mellé odatennénk a száz évvel, ötszáz évvel vagy éppen kétezer évvel ezelőtt élt ember félelmeit, megrettennénk a párhuzamosságokon. Csak nő a félelmünk, ha a régiekre tekintünk. Mert bár sokan vannak, akik szívében és életében szorongás támad és siratják a régi szép világot, hogy minden elvész a régi szép világból, és bár másokban meg azért támad szorongás és félelem, hogy ha előre tekintenek, nem látják, mit hoz a jövő, mégis csak növelheti a szorongásunkat és félelmünket, hogy kétezer éve is, ha más szavakkal fogalmazva, de lényegét tekintve ugyanezekért, ugyanezek okán töltötte el az ember szívét félelem. Félelmes korban élünk, mert Isten nélkül minden percünk, sőt a mi egész valónk a félelemnek a foglya. Ha Isten nélkül él az ember, mindig félelemben él. Isten szeretetében pedig csak az Ő Lelke erejével és józanságával lehet megmaradni.

Pál apostol egy fiatalembernek írja ezt a levelet, Timótheusnak, akit felhatalmazott, megáldott, szolgálatba állított be. És ennek a fiatalembernek is, aki, mondhatnánk: tele van még erővel, és inkább arra szorulna rá, hogy kicsit visszafogja, hogy ne szaladjon túlságosan előre, neki is azt kell írnia, hogy: nem félelemnek, hanem erőnek, szeretetnek, józanságnak Lelkét adott nekünk az Isten, gerjeszd föl azért a Szentléleknek benned levő ajándékát! Mintha pünkösöd megisméltésére szólítaná fel az apostol Timótheust. Mi most elsősorban a konfirmandusokhoz szólunk, azokhoz a fiatalokhoz, akik felkészültek, aztán tegnap a presbitérium, a szüleik és a gyülekezet tagjai előtt hitükről számot adtak, vagyis megélték mintegy előttünk is, amit az énekben énekeltünk, hogy a Szentlélek az, aki minden tudományra megtanít bennünket. Mégis, rajtuk keresztül, az egész gyülekezethez is szólok. A Lélek az erő Lelke. Hallottuk ezt két héttel ezelőtt, és ez azt is jelenti, hogy Tőle van minden bátorságunk. Ez az erő a működő erőt jelenti, nem a tétlen, elvonatkoztatott hatalmat. Múlt alkalommal pedig azt hallottuk az Igéből, hogy a Lélek a józanságnak a Lelke. Tőle van bölcsességünk, önmértékletünk, reális helyzetfelismerésünk, és ez így most azt jelenti, ha ennek a szép Igének a közepét nézzük, hogy a Lélek: a szeretet Lelke. Ez pedig azt jelenti, hogy Istent szeretni a legcsodálatosabb dolog. Mindannyian tudjuk, hogy amikor az ember szívében Teremtője iránti szeretet lobban fel, és szent szerelemmel kezdi szeretni Istenét, annál csodálatosabb dolog nincs. Mert ekkor merített az ember az élet forrásából, megismerte teremtőjét, megtartóját, megváltóját, üdvözítőjét, célba áll az élete, megértette a saját élete értelmét, és csodálatos életközösséget tapasztalhat meg a Mindenhatóval. Istent szeretni a legcsodálatosabb dolog, – de éppen ezért ezer kétségünk is támad jósága, igazsága, hűsége, igazságossága, mi több, szeretete felől.

És ott vannak a világ rettentő tényei. Mert a félelmeink nemcsak érzetek, képzelgések, nemcsak belső folyamatok. A világ rettentő tényekkel van tele. Ott van a mi jóra való restségünk és képtelenségünk, és ott van a rosszra való sietős készségünk. Amikor megízleljük, hogy a legcsodálatosabb dolog Istent szeretni, egy pillanat alatt megérezzük, hogy ehhez mérhetetlen nagy bátorságra is szükség van. Bátorság kell ahhoz, hogy az ember Istent szerethesse, ha semmi másért, hát azért, mert önmagunk felől rettentő sok kétségünk van.

Istent szeretni, továbbá, a legszebb dolog. Nemcsak csodálatos, nemcsak szívet, lelket átjáró, életünket egyenesbe állító, hanem szép dolog is. És ehhez nemcsak erő kell, hanem kimondhatatlanul nagy józanság. Múltkor, amikor azt magyaráztunk, hogy mit jelent a itt józanság, láttuk: ezt lehet önmértékletnek, lehet helyes lelkűségnek, jó beállításnak fordítani, de megegyeztünk abban, hogy jó ez a magyar szó: józanság. A legcsodálatosabb és a legszebb dologhoz, Isten szeretetéhez mérhetetlen józanság kell. Nézzétek az első pünkösöd történetét! Pünkösöd nem a mámor napja, hanem a kijózanodásé. Amikor megzendül a zúgó szél, amikor kettős tüzes nyelvek ülnek a tanítványokra, amikor bekövetkezik az első ámulat, hogy a jeruzsálemi zárandokok mindegyike azon a nyelven hallja szólani az apostolokat, ahonnan jött – ha Babilonból jött, úgy, ha Egyiptomból jött, úgy, ha Rómából jött, úgy, ha Hispániából jött, úgy, ha a szkíták földjéről jött, úgy –, ekkor kell rájöttünk arra, hogy pünkösöd a kijózanodás napja, nem a mámoré. Mert mit mondanak az ott állók elsőre? – Édes bortól részegedtek meg, azért támadt bennük ez a különös nyelvképesség! De Péter kiáll, és azt mondja, hogy nem részegek ezek, atyámfia, hanem a próféta jövendölésének a beteljesedése ez. Így jövendült Jóél: Kitöltök azokban a napokban az én lelkemből minden testre és fiaitok prófétálnak és lányaitok jövendölnek és véneitek álmokat látnak. Majd az prófécia abban az üzenetben csúcsosodik ki, amit Péter is megismélt ott pünkösdi prédikációjában: aki az Úr nevéért segítségül hívja, megtartatik! És miről beszél Pál apostol Timótheusnak? Gerjeszd fel a Szentlélek kegyelmi ajándékát, ami az én kezemnek rátevése által van, mert nem félelemnek, hanem erőnek, szeretetnek, józanságnak Lelkét adott nekünk az Isten, ne szégyelld hát az evangéliumot, az üdvösség jó hírét, mert örök időtől adta nekünk az Isten a mi Urunk Jézus

Krisztusunkban azt, ami most megjelentetett a mi Krisztusunk által, aki eltörölte a halált és világosságra hozta az életet és az üdvösséget. Ennél józanítóbb hír nincs. Józanító a hír, mert egyrészt ki-ki a maga nyelvén elháríthatatlanul hallja és érti a megtérésre hívó szót. Pünkösöd óta senki, még mi, magyarok sem – mert ott voltak a szkiták pünkösöd napján Jeruzsálemben – , mi magyarok sem mondhatjuk, hogy nem értem, hogy mi volna az evangélium, nem értem, hogy mi az üdvösség, nem értem, hogy mit hirdetnek a keresztyének, nem értem, hogy mi van a Bibliában, nem értem, hogy mit akar az Isten! Csak megrendült ámulattal mondhatjuk: mi módon halljuk mi és mindannyian az apostolokat a mi magunk nyelvén szólani? Micsoda embermélységig ható józanódás ez!

És józanság ez a szónak másféle értelemben is. Abban az értelemben is, ahogyan kijózanodik az ember. Igen, kijózanodik az ember a hazugság mámorából, a létrontás mámorából, kijózanodik az ember a félelmeknek és a rettegéseknek a révületéből, mert attól is meg lehet mámorosodni, – és odajózanodik a jóságos Istenhez. És az egész élete elkezd átalakulni, jóra fordulni: elveszetteből megtalált gyermek lesz, bűnösből szent lesz, halottból élő lesz, Isten ellenségéből Isten barátja lesz. Beszéltünk arról, hogy a Lélek a vigasztalónk, Lélek a pártfogónk, a Szentlélek a legjobb barátunk, – hát így józanodunk pünkösödkor. Pünkösödnék az a nagy titka, hogy Isten elindítja az apostolokat, szájukra adja az evangélium drága üzentét, Lelke erejével elhív sokakat az anyaszentegyházba, hogy magához józanítsa az egész világot. Nincs ennél szebb, nincs ennél igazabb, nincs ennél csodálatosabb történet. Istent szeretni csodálatos, Istent szeretni a legszebb.

És végül az apostol ebben az egyszerű buzdításban rámutat arra is, hogy Isten szeretete nem emberi képesség, hanem Lélek-ajándék. Azt mondja János apostol a levelében, hogy aki teljessé lett a szeretetben, az jut az Isten közelébe igazán, mert a szeretet kiűzi a félelmet. Most tavaszon is talán néhányan látták, amit én gyerekkoromban sokat láttam odahaza a falusi házunk ereszalján. Ott voltak a fecskefészek, és amikor megjöttek tavasszal a fecskék, először kiverték a bitorlókat. Azokat a mindenféle madárkákat, akik az elkészített és télidőre üresen hagyott fecskefészekbe beköltöztek. Ezt munkálja bennünk Isten Szentlelke! Nincs benned keresnivalója a félelemnek, a rettegésnek, a gyűlöletnek, a bűnnek. Isten Szentlelke féleleműző! Ezért mondjuk és kiáltjuk, minden pünkösödkor és minden napunkon is: Jövel, Szentlélek Úristen! Erre buzdítja Pál apostol Timótheust, erre a kiáltásra: jöjj féleleműző, és jöjj, szeretetajándékozó! Mert Isten szeretetét a Lélektől kapjuk és boldogan tapasztaljuk, hogy ez a Lélek valóban a pártfogónk, mert akik – mondja az apostol – Istent szeretik, azoknak minden a javukra van.

Szent Ágoston a Szentháromságról írott könyvében mondja, hogy úgy kell a Szentháromság Isten személyeit elgondolnom, hogy az Atya az, aki szereti a Fiút, a Fiú az, akit az Atya szeret, aki szeretve van, – csúnya magyarsággal –, és kettejük között a Szentlélek a szeretet-kötélék. A Szentlélek köt össze bennünket a mi Istenünkkel, a Szentlélek teszi lehetővé a legcsodálatosabb, a legszebb és legigazabb dolgot, hogy szeressük Istent. És ha Istent tudjuk szeretni, akkor tudjuk embertársunkat szeretni.

Végül, arra is emlékeztetek mindenkit, amikor ennek a csodálatos Igének a nyomán belelátunk abba is, hogy Pál apostol milyen nehéz helyzetben buzdította Timótheust arra, hogy folyamodjon a Lélek nagy és csodálatos ajándékáért, igyekezzen újra és újra elnyerni a szeretetajándékozó és féleleműző Lelket, az erőnek és a józanságnak Lelkét. Ennek kapcsán láttuk, Timótheus személyes körülményeit, a fiatalságát. És felismertük, hogy a ránehezedő terhek voltaképpen egy egyszerű élettörténet adnak ki. Olyan történet az övé, mint akármelyikünké itt és most. A bajokban, a gondokban, az álmodozásokban, az összetöretettségekben, az elképzelésekben, a kudarcokban föl tud kiáltani az ember és tudja hívni Istennek a Szentlelkét. De elmondtuk azt is, hogy ha körbepillantunk a világunkban, akkor is félelem töltheti el a szívünket. És mindez így, összeadódván, elvezeti az embert

ahhoz, erről Pál apostol leginkább a Római levélben beszél. Egyszer csak megdöbbenünk, mert lám, nemcsak szorongás és félelem tölt el bennünket, hanem ennél súlyosabb valami: kétségbeesés. Azt érezzük és tudjuk, hogy hívnunk kell az isteni erőket. Érezzük és tudjuk és belátjuk, rájőzanodtunk, hogy nincsen nagyobb dolog Isten szereteténél. De jaj, mégsem tudjuk ezt kimondani. Nem tudjuk megfogalmazni. Azt mondja Pál apostol erre a Római levélben, hogy mindazáltal a Lélek az, aki a kimondhatatlan foházkodásokat is elkiáltja helyettünk a mi szívünkben! A Lélek az, aki helyettünk is imádkozik. Ilyen barátunk a Szentlélek, ilyen pártfogónk Ő, ilyen megsegítőnk Ő, ilyen féleleműző Ő: helyettünk is kiáltja: Abbá, Atyám! Minden keresztyénnek, minden hívőnek, de azt gondolom, minden embernek, minden Isten-gyermeknek ezt a legmélyebb, legőszintébb, legigazabb kiáltását a Lélek kiáltja ki a szívünkből, – mert ez a szeretetnek a kiáltása. S ha te nem tudod kimondani, kimondja helyetted a Lélek. Isten imádkozik benned önmagához. Így szeret bennünket Isten. Így szeret bennünket a Lélek.

De most olvasunk még egyszer itt az ígétet, nehogy azt mondja valaki, hogy Pál apostol elragadtatta magát a Római levélben! Éppenséggel nagyon józanon mondja ezt! Sőt, a mennyei jelenésekről írott könyv, amely az üdvösség beteljesedéséről, Isten országa elérkeztéről, a jövődőről szól, segít ezt még mélyebben megérteni. Azt olvassuk a Jelenések könyve utolsó részében, hogy a Lélek és a menyasszony, a Lélek és az egyház, a Lélek és a gyülekezet együtt kiált: jövel! Mert félelmeink, gyötörtetéseink, félelmetes korunk közepette azt kiáltani sincs erőnk, azt a boldog reménységet kimondani sincs erőnk, hogy: jövel, Uram! Ki a Szentlélek? Az erő Lelke, a józanság Lelke, a szeretet Lelke. Ki a Lélek? A Szentháromság harmadik személye. Ki a Lélek? A féleleműző, a szeretetajándékozó, az üdvösségre vezérlő. Ki a Lélek? A Lélek a mi pártfogónk, a Lélek a mi vigasztalónk, a Lélek a mi hangunk, a Lélek a mi legigazabb imádságunk. Ő és az egyház kiált így Krisztushoz: jövel! – mi pedig minden pünkösdőn, minden napon és minden óránkon kiálthatunk így a féleleműző, a szeretetajándékozó Lélekhez: Jövel Szentlélek Úristen! Ámen

Imádkozzunk! Jövel, Szentlélek Úristen! Félelmek között kiáltunk így. Űzz ki minden félelmet, Te vagy a szeretet lelke. Jövel, Szentlélek Úristen! – gyengeségünkben, erőtlenségünkben kiáltunk így. Te vagy az erőnek Lelke. Jövel, Szentlélek Úristen! Egy magába fordult, mindenről lemondott, józan belátást vesztett világban kiáltunk így. Te vagy a józanság Lelke. Jövel, jövel mennyei ajándékaiddal, bátorítsd félelmes szívünket, Űzz ki félelmeinket, taníts bennünket Istent szeretnünk, Atyánknak neveznünk, taníts bennünket szent életfolytatásra, Krisztus követésére, igaz bátorságra, hűségre, taníts bennünket megélnünk a drága evangéliumot, hogy legyőzött a halál, és Krisztus megszerezte a föltámadást, hogy Őbenne elűzött a sötétség és felragyogott a világosság. Hogy Őbenne meghalt a halál, és életre támadt az élet. Eltöröltetett a bűn és mi az Atya drága gyermekei lehetünk. Jövel, Szentlélek Úristen, áldásoddal karold körbe ezt az egész teremtett világot, s benne a bűnben, lázadásban Isten-nélküliségben, elveszésben, félelmekben, rettegésekben, kétségbeesésében élő embert. Őleld magadhoz, szeresd igaz életre, támassz benne új életet, hitet, reménységet, a szeretetnek minden készségét. Jövel Szentlélek Úristen az anyaszentegyházhoz, igaz szülőtedhez. Sok félelmetes napot látunk, védj és óvd az üldözött keresztyéneket, akik a drága evangéliumért üldöztetést, bilincseket, börtönt, halált szenvednek. És add, hogy mi is, akik békés időket láthatunk, ne szégyelljük a drága evangéliumot, óvj meg bennünket, tarts meg bennünket. Őrizd meg anyaszentegyházadat, ajándékozz meg bennünket a növekedés boldog ajándékával, de leginkább az Isten-szeretet csodájával, a hűség nagyszerűségével, az igaz hit egyességével. Jövel, Szentlélek Úristen, áldd meg gyülekezetünket, konfirmandusainkat, akik most hitüket megerősítik, pecsételd be szívükbe jelenléteddel, áldásoddal Mennyei Atyánk örökkévaló szeretetét. Jövel Szentlélek Úristen, tedd a mi könyörgésünket, kérésünket hathatóssá, mert annak az Úr Jézus

Krisztusnak nevében kérjük, aki most is közbejár érettünk, aki a mi Üdvözítőnk, és biztos kezesünk. Jövel, Szentlélek Úristen! Ámen